

అంజనారాయణ్

“జిం చూడండి.”

“అ. . . చూశాను. . . ?”

“నా కొక్క ఉపకారం తో?”

“ఫ ఫ! నీకు ఉపకారవల్లవం అంటే చేయకుండా ఉండటమే.”

“నినుక్కోరు కదూ?”

“నెవ్వర్.”

“మరేమో. . .”

“అ. . .”

“వేసు. . .”

“నరే, మరేమో నీవు భార్యవి. అంటేనా?”

“ఫ ఫ! అద్ది కాదు. ఏండుకో గునుస్తూండ్రాఖరిలో చీర లాంటి దేదైనా తీసేసేదాస దీసి! మనసులో ఆ ఊహ సలదంతో బుర్ర వేదెక్కి మేధ బుహొట్టింది! “అదేమిటో విదవరాయాసహ్యంగా గంటలతరచు ఆ గునుస్తే” భార్య ముఖంలో కాస్త బాధ కనబడ చెప్పాలనే ఉద్దేశ్యం మాయమవలేదన్నా గుండె వేగం తగ్గినా మస్తన్న వేదీగానే ఉంది.

“నీ నేమో ఒక కథారాధ్వామను కుంటున్నా!” అలస్యం ప్రథం విషం అన్నట్టు గబగబా చెప్పింది.

ఒక విధంగా గుండె తేలింది. కానీ, మరో వ్యథ పట్టుకుంది. ముప్పై రెన్నో పాల్లు తెన్నో తెలియబోగా శ్రీమతికి రవంః తి కావాలనే వాడి ఉండడం— స్త్రీ! ఎంత అవచారం! నా పక్కల్ని శపిస్తుం దేమో నన్ను శంక నన్ను భారక నాలేడు.

“నీ కేందుకో ఉప్పుండ్లి పాడు బుద్ధులు పుడుతున్నాయి.”

“ప్రారంభించారే నీ!”

“నరే, నీ వొక కథ ముబోతున్నావు. నరే గ్లాక్. ఉపకారం న్నావు. అదేం చెయ్యగలవో నెలవిస్తే గుంటనే ప్రారం భిస్తా.”

“ప్రాసేందాన్ని చదివాగుండా, లేదా చెప్పాలి. అంటే.”

“ఫ. . . బోడి బాగులతో నీ కేం సంబంధం? అవు. . . అంటే నేను బాగా లేదంటే మాస్తానా?”

శ్రీమతి కన్నెరవ్వాయి. “ఫ న్నే మానెయ్యను.”

“ఏమీ యు గుక్క అక్.”

“అంటే, దిద్దిబున్న నూట.”

ఒక సొజు కొట్టే. “నరేలే. కానీ, నా సొజు చూడమంటి? అన్నాను.

“అబ్బ! ఏదేమైన పరిగారికీ నీ జివ్వారా!”

“నడకలే. నే తీసుకుంటా.”

శ్రీమతి పిగ్గుతో.

A.S. Murthy

పతితం అదృష్టవశాత్తే తనకు సాహిత్య పతకాలమో తెలియదు కాని వా భార్య సాహిత్య సేవ ప్రారంభించింది. వద్ద మొర్రో అన్నానినే పులుం కాదు. అందుకని నిస్సహాయంగా నిట్టూర్చి, ఊరుకున్నా.

బీరువాలోని పాత పుస్తకాలూ, మూల మూలల్లోని చెత్త లాంటి పుస్తకాలన్నీ కలియబెట్టి ఇల్లంలో గండరగోలం చేసి సిద్ధపడనే పదింది సాహిత్య సేవాలిలాపి యైన నా ముద్దుల భార్య. సాహిత్యాను కల్గి క్షమాార్థణ చెప్పటం తప్పించి మరేం చెయ్యలేని అర్థకుణ్ణి య్యానా.

* * *

‘సాహిత్యాలిమావమూ ఒక లాంటి ఉన్నాడమీ! రచనలు చెయ్యటమనే పని పట్టడం ఆలస్యం కావచ్చు కాని, పట్టించా వదిలించుకోవటం మూతం అలవికానివని. వ్యసనం లాంటిది. నాకు ముందెప్పుడో—అంటే సరిగ్గా మీసాలు రాక పూర్వం ఉండి దీ తిక్క. అంటు జాడ్యంలా, తవిడ కంటుకుండేం చెప్పా?’ వా బుర్రలోని అనేకమైన ఆలోచనలతోబాటు ఈ వ్యధ ఒకటి పడించసాగింది.

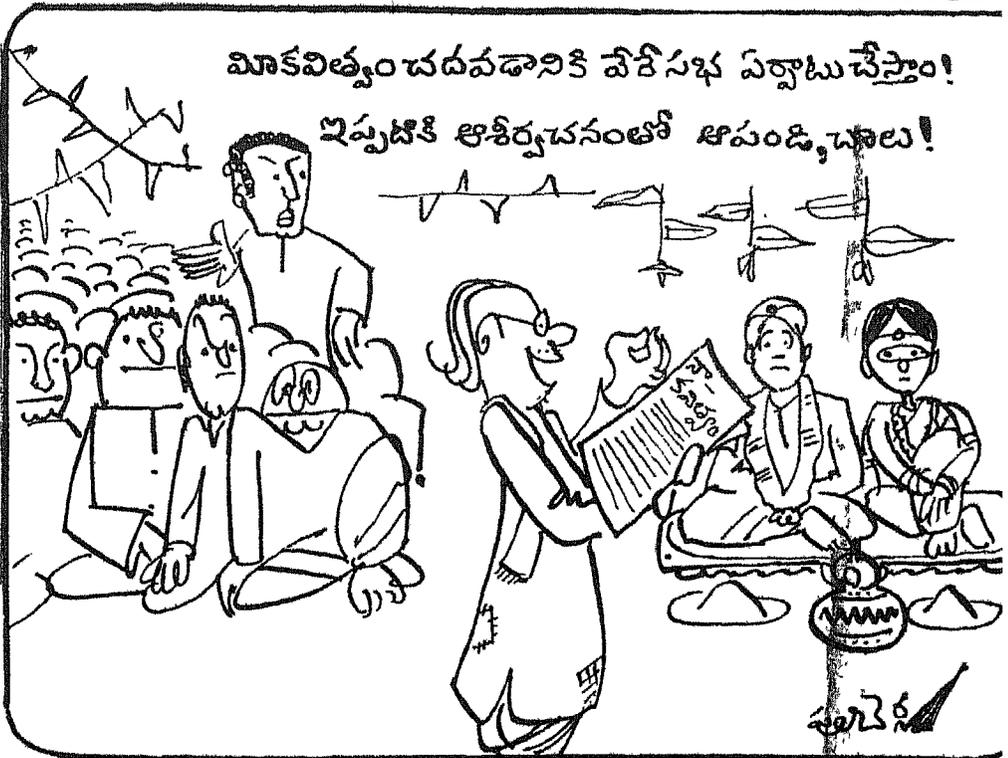
మా ఆవిడ దినవర్యల్లో అశ్రద్ధ చూపసాగింది. అన్న సాచారులను చులకన చేసింది. ముఖ్యంగా ఎంతో చక్కగా ముద్దొచ్చేలా సేవీలు పెట్టుకుని, రాజీ పడ్డ తరవాత స్వర్గం చూపే శ్రమితి చదివిందే చదివింది; వ్రాసిందే వ్రాసింది; చింపింది మళ్ళీ వ్రాసింది. శ్రమ కోర్కొకోలేక ఏదీంది కాని, హాస లేదు. చూసి చూసి లా గుండె జోకాల్లో పోయింది. అయ్యో. . . వ్యో! అనిపించింది. వద్దనాలనిపించింది. నప్పచెప్పే అనిపించింది. కాని, నువవూర్చి వినుడు . . . వినుడు. వినుడుగాక వినుడు.

చివరికి ఒకరోజు ఆంజనేయ దండకం చదువుకుని వంట చేస్తున్న మతిలేని శ్రమితి దగ్గరి కెళ్ళి చేరువగా పీట వేసుకుని కూర్చుని, “వంటయిందా?” అన్నాను.

“ఎలా అవుతుంది? ఇండాకా ఆ మూడు పేజీలు పూర్తి చేద్దామని తంటాలు వడ్డా. అటు అదీ కాలేదు, ఇటు. వంటా అయి వావలేదు.” ఆవిడ ముఖంలో భాద, విసుగు, కోపం నమ్మి శ్రమితి కనుపించాయి.

“అవును. ఇంత శ్రమపడి . . . పాపం . . .” వ్యధం సోపమ్మెం దెండుకో నాది.

“ఊ... పాపం! అదేమిటో పూరించండి.”

మొకవిత్త్యం బదవడానికి వేరేసభ ఏర్పాటుచేస్తాం!

ఇప్పటికే ఆశీర్వాదనంతో జాపండి, గాళు!

“అదెందుకే ఆలా విరుచుకు పడతావు . . . నే నేమన్నావని?”
 “అనలేదు. అనబోతారు.”
 “ఏమని? నీ అవస్థ వే చూడలేను. ఆ కథ వ్రాసే ఉద్దేశ్యంతో నీ వెండి పాతున్నావు. మావోస్తే నన్ను నేనుటింకకే అవాలనుకున్నా. అందులో అ... లో? నీ చలా బాధ పడుతుంటే ఎలా చూడ గలచే!”

“దనో! కవల నాలుకాలూ, మీరూ. కథ వ్రాస్తే నాకు పేరొస్తుందేమోనని పొట్టె మంట. ఓర్చలేనికనం. దాన్ని కప్పపుచ్చడానికే ఎన్ని మాయపాటలు వెబుతారు! నేను చిక్క కల్యమై వా చింత లేదు. వ్రాసే తీరలా ఆ కథే... మా నాస్థ ఇచ్చిన కలంతో, నా మొగుడు తెచ్చిన సీతాలో, వా బుర్రలోని ఆలోచనల్ని, నా మనసులోని భావాల్ని వ్రాత రూపంగా వ్రాసుకుంటే మీ కెందుకంటు జెలినో? తమకే కావాలి గొప్పంట్ని. చీ చీ! ఏం మనుషులు, బాబూ!” ఆమె చూపుల్లోని కోపాన్ని, అనభ్యంట్ని తరించలేక పోయాను.

శాంతింప చెయ్యాలనే ఉద్దేశ్యంతో, “అది కాదే” అని మరేదో అనబోయాను.
 “గమ్ముంటారా?”

“నీ వ్యధం చేసుకోకుండా. . .” నసిగాను.

“అర్థమూ లేదు, తాత్పర్యమూ లేదు. వ్రాపాను, వ్రాసి తీరతాను.”
 వా బుర్ర స్తంభించిపోయింది. నిస్సహాయ అవరించింది. వ్యో! దేవుడు నిర్ణయం డనిపించింది. నిరసంగా లేచి వెళ్ళాను. గుమ్మం దాటబోతూ వెను తిరిగి చూశాను. నమ్మ గమనించిన శ్రమితి ప్లాతేదో డలేలో మనిపించింది.

మంచం మీద కూర్చుని లాపిగా సిగరెట్టు పీయస్తూ, ఆ పాగల్లో వివో ఉపాంతుకుంటున్నాను.

“భోజనానికి రావచ్చు!” ఖంగుమంది కంఠం.

లేచి వెళ్ళాను. పీటమీద కుప్పలా కూర్చున్నాను. రెండు నిమిషాల తరవాత అమె ముఖం చూశాను. ధుమధుమ లాడుతూనే ఉంది. చచ్చే పచ్చగా ఉంది తోలోవల. బహిర్గతం చేసే ధైర్యం మూతం లేదు. ధైర్యం చేసే నవ్వానో, ఆత్మీయమాని కోపేగ్ననా ప్రవేశం చేసే నన్ను బోజనానికి హోటలువాళ్ళ కప్పగిస్తుంది.

పప్పు వేయబోతూ నా వంక చూసింది. కలవబోతున్న కళ్ళను మార్చేశాను.

“మీలా వ్రాయలేననే కదూ మీ వోవ్యం?”

“అహ... డ... తప్పి, అలా కాదు.”
 “మీ తాతలా వ్రాయగలను.”
 “అవో కోర్కొ... తాతలా వ్రాయ గలవు. . . నాలా మూతం కాదు.”
 శ్రమితి ఉడుకుమోతాతనం ఓ మూదిరగా కాలక్షేపంగా ఉంది నాకు.
 “చూస్తారుగా? ధారెంకి!”
 “రైల్వో. గాడ్ బైవో యూ.”

మా మధ్య ప్రళయాల తలంబో జోరుగా ఉన్నా, ప్రణయాల ఉరవడి మూతం తగ్గలేదు. అమె సాహిత్య సేవ అటుతీర దీక్షతో సాగిస్తూంది. వ్యాకరణ దోషాలు, ఎన్. ఎ. చదువుకున్న నాకే తెలియని అచ్చులు, పల్లవులు—అప్పటితోబాటు అర్థంలేని సంభాషణలతో అడ్డులేని ప్రవాహంలా సాగిపోతూంది. ఆ విషి యాన్ని కదిపానో, మదింప కదిల్యం కలగా పులంగా కెలికే పారేయగలదని నోరు మూసుకుని ఉంటున్నాను.

మా శ్రమితి ఆధునిక గద్య సాహిత్యాన్ని సృష్టేస్తూండన్నీ గద్యపడడం అలవాటు చేసుకున్నాను. వ్రాయటం, కొట్టివేయటం, చింపటం లాంటివి తరుచూ జరుగు తున్నానేను చూసి చూడనట్టు మనుషులు రున్నాను. ఇంట్లో అసహ్యంగా ఉన్నా ఆ సాహిత్యాన్ని నా ముందు వదిలి నడం

"అందుకే భయం లేదు. నిండు చూడాలి కొరిక తీర్చకపోతే ప్రజలను చాడటం అంటున్నా గమ్మువంటారు."

తెలియని అమ్మలు, పొల్లులు ఎన్నో తెలుసు. అవన్నీ ఎలా దిద్దాలి భగవంతుడా?"

కున్నాను. పతిభక్తి అతిశయించి వద్దకు వెళ్ళి చేసేసింది. పోనీ, సాయం ప్రసాదం తో రాస్తూ? దీని తీరుగా చూడండి.

"అందుకే భయం లేదు" అంటూ చెప్పాం ఇద్దరం ఒకరి కొకరు చూడమందిన నా అంటూ, అక్కడ ఉన్నాం - రెండూ.."

రంగం స్వేచ్ఛి, "కే. . ." అంటూ చెప్పాడు.

శ్రీమతి పుట్టింటి తెల్లపోయింది. ఇంట్లో ఒక్కజ్జే. విసుగు. అను జాబుకై ఎదురు చూడటం దినపర్వతల్ల ఒకటైంది. నెల కావస్తూంది-మామగారి కుకల వారం జాబు తప్పితే భార్యనుండి జాబు లేదు. చేనే ప్రాయోలి. మనసు కెండుకో ఒకలా ఉంది.

నెలా పూర్తయింది. . . నా పేరేట పెద్ద కన రోక టిప్పి పోయాడు పోస్ట్ మన్. కథే అయి ఉంటుందా? దీని పై జా చూస్తే ప్రబంధంలా ఉంది. గుండె దడదడలు ఎక్కువయ్యాయి. వ్యూహానికి భయపేసింది. సమయమూ లేదు. బీరువారో వడేసి అప్పసుకి పరుగులాస్తాను.

అప్పసులో పని చేస్తుందినా గుండెం అరలో ఏదో లాంటి డబ్బు డబ్బు.

కథ దిద్ది వంపాలి. అదో శిక్ష. ఇంతకీ అప్పసు ఇన్ స్పెక్షన్. సమయమే బాటం లేదు. దిద్ది వంపకపోతే శ్రీమతికి కపం. నిండు చూడాలి. ఉండేకదిలే తొందరే. మనసేమిటో దిగులు వద్దది.

నా ముఖం చూసి రంగం- "అదేమిటి, ఒంటి బాగా లేదేమిటి?" అన్నాడు.

"అబ్బే, అలాంటి దేమీ లేదే?"

"మరి బాన్ గారిలో కుంకుమాభ్రం వేసిందా?"

"చ చ! అవస్థిటిసీ మించిన కమ్మ మొచ్చిందిరా, అబ్బాయ్!" కుర్చీకి చేరగల బద్దాను.

రంగడి కేమీ అర్థమవలే నా రోరలే. వాడి ముఖంలో కోటి ప్రశ్నలు, అక్షన్నర సందేహాలు.

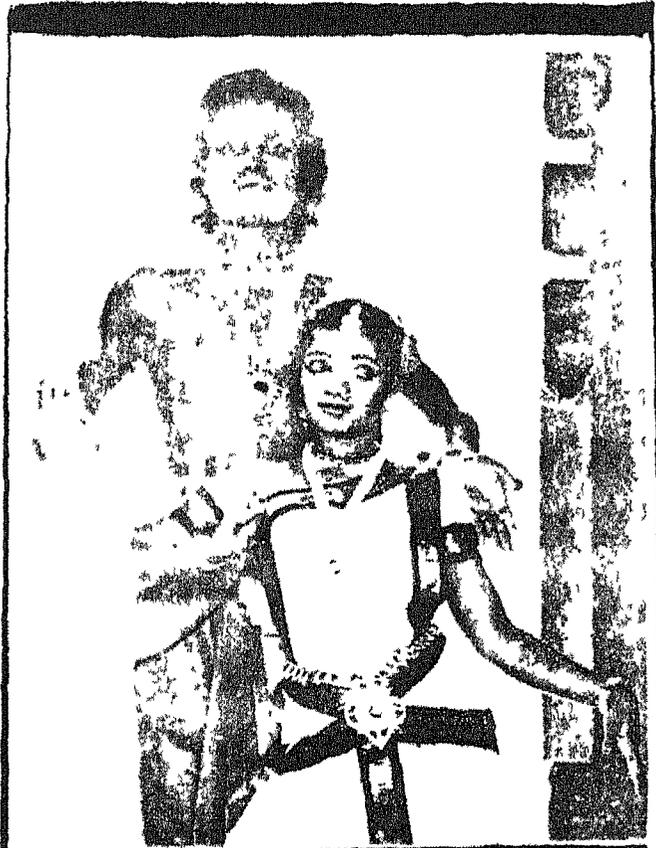
వాడి ముఖం చూడలేక- "నా శ్రీమతి కథ ప్రాసే పంపిందిరా. దాన్ని తప్పులు దిద్ది వారసాటికి వంపాలి. ఇంతకంటే పనిపేమెంట్ ఏదైనా ఉండటా?" అన్నాను.

రంగడికి వట్టలేక నవ్వు వచ్చింది. పొట్ట వట్టుకుని నవ్వుతూనే అన్నాడు: "కథ ప్రాసే విడవాలటా, ఇదేయిట్ విరా నవ్వు! నా భార్య ఉంది, చూడు. జాబు ప్రాయటానికి పెద్ద జాలెక్టు తెలిసి వెళ్ళుకుంటుంది."

"అది కాదురా, వాన్నా! ఆ కథ దిద్దటానికి కూర్చుంటే అయినట్టే. ఓ మాదిరిగా చెప్పాలంటే, చేనే చేరే ప్రాసే వంపటం వయం. మా అవిడకి నాకు

"అరి దొర్చగ్గుడా, చదివావుట్రా?"
"లేదు కాని, వ్రాయుద్దే అవి మొత్తు

"ఓ అలాగే. . . మీ అవిడ రచనాపాతి."

రాజారెడ్డి దంపతుల నృత్య ప్రదర్శనలు

శ్రీమతి బద్దపై న కూచిపూడి నృత్యాన్ని చేశాం. విదేశాలలోను ఒక రీక్షతో ప్రవారం చేస్తూవు కొంది మందిలో రాజారెడ్డి దంపతులు ప్రముఖులు. రాజా, రాధ తమ నృత్య ప్రదర్శనలతో ప్రచారయనీద్దమైన నృత్యాన్ని (వదర్శనమూ, ఆనూచానంగా అనుసరిస్తున్న) శాస్త్ర పద్ధతులతో కూచిపూడి నృత్య ప్రచారాన్ని కొనసాగించడం అభివృద్ధిచేయం.

గణపతి ప్రోత్సవలో ప్రారంభించి అతిస్వరం, ఇంటిన్ యమ్మా, రామ పట్టాభిషేకం, తరంగం, గోపాలకృష్ణం, భావనలారాలు, ఉపసరిణయంతో కూచిపూడి నృత్యం ముగుస్తుంది.

'ఇంటిన్ యమ్మా' కీర్తన ఈమధ్య ఎక్కువగా పాడడం జరగడంలేదు. కాని, దీనిని పాడి నృత్యంతో ప్రదర్శించిన తీరు బాగుంది.

మీరా శేషి ది గ్రాతం పక్కగా ఉంది. కాని, గురువుగారు పాడిన వరస అంత రక్తి కట్టలేదు.

వశ్యంపాద నిలిచి నృత్యంచేయడం కూచిపూడి వారి ప్రత్యేకత. ఆ నమయంతో కాలు జారిలే రక్తి చెడిపోతుంది.

మొత్తంపాద రాజారెడ్డి దంపతుల దక్షత అభినందనీయం.

ఈ కార్యక్రమం మద్రాసులో కృష్ణ గాన నడవలో ఇటీవల జరిగింది.

అప్పసు వదిలారు. ఇంటికి రొడ: తీశా మిద్దరం. నోరూ ఎండిపోతే ఉండే అని నీళ్ళకూడా డగ్గరలో పెట్టుకుని, పేరబుడ్డి, నివనకరలు అప్పి వేరువరో ఉండుకుని, రెంరో కుర్చీ ప్రచుకుని బల్లిపూద పరుచుకున్నాం మా శ్రీమతి రచించిన ప్రబంధమాలికను.

మొదటి ఓ ఆరు పేజీలు రంగడి కిచ్చి, పీడనవి వేసు తీసుకున్నాను.

మొదటి పేజీ చూడటంలో టే చివాయిల తో సేకాడు రంగం. ఏమిటా అని చూస్తున్న గదా-నా శ్రీమతి నాకు ప్రాసేన ప్రేమవత్రం. గబుక్కున తీసుకుని రంగవి కూర్చోమని చెప్పి, చదవటం ప్రారంభించాను.

"ప్రియమైన నావారికి. . ."

పంతం పట్టి వంది నయ్యాను. కథ ప్రాయటం ఇంత కమ్మమని నా ఉపా కండలేదు. మీ రెంక చెప్పినా వివకుండా వి:మ్మల్ని నోప్పించాను. క్షమ నిర్దిస్తున్నాను. కథావమ్మ పులులో తెలుస్తూ, బావా అనేకంగా ఉండినా వాటిని సైకి వ్యక్తం చెయ్యడం, అందులోనూ ప్రాత రూసంగా ఎంత కమ్మం స్వీయాకు భవం తో తెలుసుకున్నాను. ఇక కథ వాయను, వ్రాయను. మీరు హోటల్ లో బోజనం చేస్తున్నారని, చిక్కిపోతారని మా అమ్మ రోజూ మథన పడుతూంది. మీ అంతలుమీరు ఇంత అప్రయం ఉండవేసుకుని, రసం కానుకుంటే ఆరోగ్యం అని మా అమ్మ అభిప్రాయం. అందువల్ల ఆమె సలహాల ప్రకారం అన్నం, వారు, నవ్వు, నవ్వుళ్ళు, నేపుళ్ళు చేయటం వివరంగా, సులభంగా ఆర్థ మధ్యేట్టు ప్రాశాను. దాని ప్రకారం మీరు స్వయంపాకం ప్రారంభిస్తారని, మీ శ్రీమతి కొరిక తీరుస్తారని విశ్వ సిస్తూ, మీ ఆరోగ్యాన్ని పదిలంగా కాపాడుకోవాలని కోరుకొనిరముస్తున్నాను.

మరొకటి మటుంటే, ఈ వంటలను గురించిన ఈ కాగితాలను భృదంగా ఉంచి, మీకు తీరికనివించినప్పుడు నీలుగా మరొక కాపీ చేసి నాకు పంపితే నేను ప్రతికూ సంపే ఉద్దేశ్యంతో ఉన్నాను.

తమ భాకకై ఎదురుచూస్తూ...

తమ సరణానా. . .

శ్రీమతి. ★

— ఎల్లారా